

Retouradres Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Bestuur

Datum 10 mei 2006
Contactpersoon J.A.M. Lubbers
Doorkiesnummer 023-511 4283
Onderwerp beëindiging escortbedrijf Iris

Geachte leden van de commissie,

In de vergadering van de Commissie Bestuur d.d. 20 april 2006 zijn vragen gesteld over de uitvoering van de aanbeveling van de Commissie BBS, die ze heeft gedaan in haar advies over de bezwaarschriften tegen het collegebesluit om vergunning te verlenen voor het exploiteren van een escortbedrijf aan de Rijksstraatweg 378 onder de naam "Bureau Iris". In haar advies aan het college heeft ze de aanbeveling gedaan dat ingeval de huidige vergunninghouder de exploitatie beëindigt de vestiging van een escortbedrijf op deze locatie niet meer mogelijk te maken. Het college heeft in de beslissing op bezwaar, waarin het primaire besluit is gehandhaafd op grond van het advies van de commissie BBS, tevens besloten om deze aanbeveling over te nemen en heeft het Hoofd van de Afdeling Veiligheid verzocht om hieraan uitvoering te geven.

Tegen deze beslissing op bezwaar is in december 2004 beroep ingesteld bij de rechtbank door twee belanghebbende omwonenden. In februari 2006 is het beroep ter openbare rechtszitting behandeld. Op 5 april 2006 heeft de meervoudige kamer van de rechtbank de gemeente op alle punten in het gelijk gesteld en het beroep ongegrond verklaard ondanks het uiterst moeizame verloop van de behandeling van deze zaak ter rechtszitting. De uitgangspositie van de gemeente in het rechtsgeschil met de wederpartij was verre van optimaal door een bepaalde ambivalentie in het advies van de Commissie Bezwaar en Beroep.

De Commissie stelde in haar advies dat de exploitatie van dit escortbedrijf in een woonwijk niet gewenst is, terwijl het college reeds in 2004 vrijstelling had verleend van het bestemmingsplan op grond van artikel 19, lid 3 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Deze ambivalentie in het advies van de commissie was echter moeilijk uit te leggen, waardoor de kans op vernietiging van het besluit niet ondenkbeeldig was. De rechter had in alle redelijkheid en billijkheid ook tot het oordeel kunnen komen dat het besluit ondeugdelijk was gemotiveerd. Het college heeft ter rechtszitting als verweer aangevoerd dat ze hiermee uitdrukking heeft willen geven aan het begrip dat zij heeft voor de omstandigheid dat de vestiging van een escortbedrijf in een woonwijk geen ideaaltypische situatie is voor omwonenden

en dat dit niet betekent dat er sprake is van onrechtmatigheid. De rechtbank heeft in haar uitspraak deze interpretatie van het college onderschreven.

Omwonenden hebben in de verschillende juridische procedures die ze gevoerd hebben tegen de gemeente altijd gesteld dat zij overlast ondervonden van de exploitatie van het escortbedrijf. Het college heeft zich altijd op het standpunt gesteld dat deze overlast niet was aangetoond. De politie heeft overlast nooit vastgesteld; ook anderszins kon niet worden aangetoond dat er sprake was van overlast. Hoewel in het bestuursrecht een vrije bewijsleer geldt, berust ook in het bestuursrecht de bewijslast bij de overheid. De overheid moet overlast kunnen aantonen teneinde een vergunning te kunnen weigeren op grond van overlast. Naar aanleiding van de bezwaarschriftenprocedure heeft de Commissie BBS geadviseerd dat er sprake zou kunnen zijn van overlast maar dat niet is gebleken dat deze overlast van dien aard is dat dit reden is om de vergunning te weigeren. In de uitspraak heeft de meervoudige kamer van de rechtbank de gemeente in het gelijk gesteld dat de vermeende overlast niet aannemelijk is geworden uit de rapportage van de politie.

De Commissie BBS was ondanks haar oordeel dat de vermeende overlast niet van dien aard was dat er reden was om de vergunning te weigeren, van mening dat de exploitatie van een escortbedrijf in een woonwijk onwenselijk was. De vraag of de vestiging van een escortbedrijf in een woonwijk wenselijk moet worden geacht was in januari 2004 reeds door het college reeds beantwoord toen zij gebruiksvrijstelling heeft verleend van het bestemmingsplan ter uitvoering van het beleidskader zoals dat in 2000 is vastgesteld door de gemeenteraad. In de prostitutienota is immers bepaald dat de feitelijke situatie per 1 juli 2000 zou worden bevroren. Dit betekent dat de exploitatie van alle seksinrichtingen en escortbedrijven die in 2000 bekend waren bij de gemeente zou kunnen worden gecontinueerd. Door de verleende gebruiksvrijstelling heeft de overweging van de Commissie BBS dat de exploitatie van dit escortbedrijf in een woonwijk onwenselijk is een vrijblijvend karakter.

De aanbeveling van de Commissie BBS om ingeval de huidige vergunninghouder de exploitatie beëindigt de vestiging van een escortbedrijf op deze locatie niet meer mogelijk te maken, stond los van de ingediende bezwaren tegen het besluit van het college om vergunning te verlenen aan de huidige exploitant. Over een toekomstige vergunning zou het college pas een besluit kunnen nemen, zodra hiervoor een aanvraag zou worden gedaan en alle relevante feiten, omstandigheden en belangen zijn afgewogen. Hierbij zou groot gewicht, met name in juridische zin, dienen te worden toegekend aan de gebruiksvrijstelling van het bestemmingsplan die is verleend aan escortbedrijf Iris. Deze vrijstelling van het bestemmingsplan is gerelateerd aan het perceel. Dit betekent dat een volgende ondernemer een escortbedrijf mag blijven exploiteren vanuit het belang van ruimtelijke ordening. Dat het college de overweging van de bezwaarschriftencommissie dat een escortbedrijf niet past in een woonomgeving heeft overgenomen doet geen enkele afbreuk aan de verleende gebruiksvrijstelling. Vanwege de overweging bij het bestreden besluit om escortvergunning te verlenen, namelijk dat er geen overlast van het escortbedrijf is geconstateerd, moet er met het oog op het rechtsgelijkheidsbeginsel sprake zijn van nieuwe feiten en omstandigheden indien het college een nieuwe aanvraag voor een escortvergunning op dit perceel met

inachtneming van de rechtsbeginselen van behoorlijk bestuur zou kunnen en willen weigeren. Dit is nog eens nadrukkelijk bevestigd door de uitspraak van de bestuursrechter die de gemeente op alle punten in het gelijk heeft gesteld.

Hoewel het college de volledige verantwoordelijkheid draagt voor het overnemen van het advies en de aanbeveling van de Commissie BBS, en op geen enkele wijze voor die verantwoordelijkheid wegloopt, wil ik namens het college wel aan u terugrapporteren dat het procesbelang van de gemeente in deze beroepsprocedures niet was gebaat met deze aanbeveling. Hoewel het college begrip heeft voor de behoefte van de Commissie BBS om in sommige gevallen aanbevelingen te doen, dienen we ons te realiseren dat deze aanbevelingen ook een negatieve uitwerking kunnen hebben op het procesbelang van de gemeente. Dit lijkt mij niet de bedoeling van aanbevelingen. Immers het doel van de bestuurlijke heroverweging in het kader van de bezwaarschriftprocedure is het optimaliseren van de juridische kwaliteit van besluiten zodat de gang naar de rechter tot een minimum wordt beperkt. Aanbevelingen kunnen in de richting van bezwaarmakers impliceren dat zijn in hun beleving het gelijk aan hun zijde hebben, waardoor zij zich aangemoedigd weten om het besluit te laten toetsen door de rechter in een beroepsprocedure.

Ondanks de moeilijkheid om onder de huidige omstandigheden uitvoering te geven aan de aanbeveling van de Commissie BBS, lijkt het door een toevallige samenloop van omstandigheden hoogst onwaarschijnlijk dat op deze locatie in de toekomst nog escortactiviteiten zullen worden ondernomen. De ondernemer van dit escortbedrijf heeft de exploitatie van het escortbedrijf namelijk feitelijk beëindigd en de vergunning is komen te vervallen. De kans dat de huidige ondernemer zijn woning, van waaruit hij het escortbedrijf exploiteerde, zou verkopen en dat de toekomstige eigenaar van deze woning de exploitatie van het escortbedrijf zou continueren wordt buitengewoon klein geacht vanwege de kansen en mogelijkheden die moderne ontwikkelingen als internet en mobiele telefonie aan deze branche biedt.

Bestemmingsplan

Naar aanleiding van de vernietiging van de verleende escortvergunning door de rechtbank in januari 2003 vanwege strijdigheid met het geldende bestemmingsplan, is op 13 januari 2004 is een gebruiksvrijstelling afgegeven voor de vestiging van een escortservice op het betreffende perceel. De consequentie hiervan was dat ook in het bestemmingsplan de escortservice mogelijk gemaakt moest worden. Alleen als aangetoond kan worden dat binnen de planperiode van 10 jaar de escortservice zou verdwijnen (bijvoorbeeld door aankoop van het perceel), was het mogelijk deze weg te bestemmen. Aangezien dit niet met voldoende zekerheid was te zeggen, zou het niet opnemen van de escortservice als aanduiding op de plankaart, kunnen leiden tot vernietiging van het bestemmingsplan.

In het nieuwe bestemmingsplan is in eerste instantie voor het betreffende perceel een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, die het mogelijk maakt om onder bepaalde voorwaarden de aanduiding escortservice van het betreffende pand te halen. De gebruiksbepaling (artikel 4) en de bestemming woondoeleinden (artikel 6) kunnen zodanig worden gewijzigd dat de vestiging van een escortservice niet meer is toegestaan. Dit kan gebeuren door middel van het schrappen van de desbetreffende aanduiding escortservice toegestaan. Deze wijzigingsbevoegdheid kan pas worden

toegepast als het gebruik van het betreffende pand ten behoeve van een escortservice uit eigen beweging of vanuit overheidswege is beëindigd.

De exploitant van de escortservice heeft middels ondertekening van een afstandsverklaring de gemeente d.d. 30 maart 2006 laten weten geen gebruik meer te maken van de exploitatievergunning. Met andere woorden, de escortservice is uit eigen beweging beëindigd. Aangezien het bestemmingsplan voor goedkeuring bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ligt en dus nog niet in werking is getreden, kan nog geen toepassing worden gegeven aan de opgenomen wijzigingsbevoegdheid. Toepassing geven aan deze wijzigingsbevoegdheid is een tijdrovende procedure. Wel bestaat de mogelijkheid voor Gedeputeerde Staten om goedkeuring te onthouden van de aanduiding "escortservice toegestaan" en de opgenomen wijzigingsbevoegdheid. Bij besluit van 16 mei 2006 heeft de provincie Noord-Holland het bestemmingsplan Vondelkwartier, Vogelbuurt en Dietsveld 2005, waar het perceel Rijksstraatweg 378 onderdeel van uitmaakt, goedgekeurd, met uitzondering van de aanduiding "escortservice toegestaan". Dit betekent dat het pand Rijksstraatweg 378 ingevolge het toekomstige bestemmingsplan enkel een woonbestemming heeft en het niet langer mogelijk is ter plaatse een escortservice te exploiteren. Overigens dient opgemerkt te worden dat de bestemmingsplanprocedure nog niet geheel is afgerond. Een beroepsprocedure behoort nog tot de mogelijkheden. Pas daarna zal het bestemmingsplan onherroepelijk zijn.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Mr. J.J.H. Pop